

§ 114 Utbildningsinstitutets arbetsmiljö och former för styrning

JERKER SCHMIDT:

Ordförande, ledamöter, åhörare här i salen och via webben! Hoppas att ni orkar kasta er över ett annat ämne nu.

Diakonen Sankt Laurentius ska på 200-talet ha fått frågan av kejsaren om att visa kyrkans skatter. Han ska då ha tagit med sig församlingsborna till kejsaren och visat dem och sagt att här är kyrkans skatt.

En annan av våra skatter är våra anställda i kyrkan, de som dagligen bidrar till att evangeliet förkunnas och att ordet blir verkligt och verklighet för människor runt om i vårt land. Utbildningen av dessa är en av våra viktigaste framtidsfrågor, att erbjuda en attraktiv, adekvat, högkvalitativ utbildning för våra blivande präster, diakoner, musiker och pedagoger. Därför, ordförande, är det bekymmersamt när Utbildningsinstitutet, främst i Uppsala, har en bristande arbetsmiljö. Man skulle kunna tycka att detta är en fråga för generalsekreteraren och kyrkostyrelsen, men samtidigt är det faktiskt en fråga för kyrkomötet då implikationerna av en icke fungerande arbetsmiljö påverkar institutets medarbetare, kyrkans anseende, vår rekrytering till dessa yrken och inte minst påverkar det våra blivande medarbetare på Utbildningsinstitutet. Det är också en fråga för kyrkomötet eftersom det är kyrkomötet som har beslutat om utbildningsreformen och därmed också måste kunna få följa upp sina beslut. Det är klart att vi som är ansvariga för detta vill att våra blivande medarbetare efter sin utbildning ska komma ut stärkta, bekräftade i sin kallelse och med glädje och stolthet ta sig an viktiga uppgifter i vår kyrka. Det är utifrån den aspekten som kyrkomötet behöver utreda hur Utbildningsinstitutet organiseras och styrs.

Ett förslag skulle kunna vara att återinrätta de tidigare lokala styrelserna som en gång fanns i Uppsala och Lund. Då skulle det skapas en större närhet, en återkoppling mellan verksamhet och ansvarighet för chefer, för medarbetare och för studenter. Detta så att vi kan känna glädje och stolthet över våra utbildningar och att medarbetare och studenter kan känna att de är en del av kyrkans stora skatt.

Därför yrkar jag bifall på punkt 2 i motion 2016:79.

EVELINA JOHANSSON:

Ordförande! Budgetutskottet får ju besök av revisorerna, vilket är trevligt. Revisorerna hade i år särskilt granskat Utbildningsinstitutet och glädjande nog meddelade man att det verkade ha blivit bättre. Det var något av ett ”faran är över”. Det var ju glädjande och hoppningivande, men alltid när man hör något glädjande kan man tänka att det låter för bra att vara sant. Jag frågade vilka revisorerna hade talat med vid den här granskningen, och det framkom att man hade talat med rektorn. Inte någon annan? Nej, de hade bara talat med rektorn. Det säger sig självt att en sådan granskning inte är heltäckande eller adekvat med tanke på att de arbetsmiljömässiga problemen för studenter och lärare har pekats ut som ett ledningsproblem. Nu är det förvisso inte revisorernas uppgift att utföra en fullständig och fortlöpande utvärdering av åtgärderna på utbildningsinstitutet, så det här är ingen kritik mot revisorerna.

Samtal med lärare och studenter ger andra intryck, att faran är långt ifrån över, oavsett vilket egentligen. Bara det att en sådan arbetsmiljömässig hårdsmälta kunde uppstå på en plats där så många anställda på Svenska kyrkans nationella nivå och så många studenter, framtida anställda i våra församlingar, vistas dagligen är tillräckligt allvarligt för att inte bara agera på plats med krishantering och lösningar av de akuta problemen på utbildningsinstitutet utan också att fundera långsiktigt och övergripande. Hur kunde det bli så här? Finns det mer grundläggande fel, sådana

som Jerker Schmidt i sin motion 2016:79 pekar på? Det är det minsta man kan begära av Svenska kyrkan på nationell nivå, för Utbildningsinstitutet som ett nationellt organ har ju faktiskt ingen annanstans att vända sig.

Tack för en god motion och jag yrkar bifall på den.

INGER WAHLMAN:

Ordförande! Jag talar för Tillsyns- och uppdragsutskottet. Jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut.

Det motionärerna tar upp handlar om att man vill informera kyrkomötet om situationen. Den plan som är upprättad 2015 finns i utskottets betänkande på andra sidan. Av planen framgår att det pågår ett intensivt arbetsmiljöutredningsarbete på institutet som ska avslutas under hösten. Den andra punkten i motion 2016:79 handlar om styrning och ledning. Där har vi på det här institutet, som på alla andra arbetsplatser en ordning, Arbetsmiljölagen, som ska följas. Det finns fackliga organisationer som har möjlighet att utse skyddsombud som ska verka tillsammans med arbetsgivaren för att säkerställa att arbetsmiljön är god. Fixar man inte det på institutet eller på andra arbetsplatser har vi en tillsynsmyndighet, Arbetsmiljöverket, som har rätt att gå in. Vi anser att kyrkostyrelsen idag har, enligt Arbetsmiljölagen, det fulla ansvaret att vidta de åtgärder som behöver göras. Utskottet anser därför att det inte finns någon anledning för kyrkomötet att gå in i styrning och ledning.

Med det yrkar Tillsyns- och uppdragsutskottet avslag på motion 2016:79.

JERKER SCHMIDT (REPLIK):

Ordförande! Det som jag avser med styrning och ledning är just att utreda organisationsformen för hur vi har inrättat Utbildningsinstitutet som en avdelning inom kyrkokansliet med generalsekreteraren och en rektor och sedan en verksamhet under det. Kanske är det så att den indelning som fanns tidigare med två lokala styrelser gav en bättre lokal återkoppling och möjlighet till uppföljning och närhet än vad som annars idag kan genomföras inom ramen för de uppdrag som är givna. Det behöver vi utreda och se över på nytt.

INGER WAHLMAN (REPLIK):

När det gäller fördelning och delegation, vem som har ansvar på en arbetsplats, ligger det på styrelsen. Det kommer också Arbetsmiljöverket att titta på om man finner fog för det, just det som du efterlyser.

JERKER SCHMIDT (REPLIK):

Jag vet inte om Inger Wahlman missförstår mig medvetet eller om det är så att jag är otydlig. Jag skulle vilja att vi faktiskt ser över just organisationsformen i detta fallet och då är det inte en fråga för Arbetsmiljöverket utan en fråga för kyrkomötet som har inrättat detta institut och är ansvarig för frågorna genom kyrkostyrelsen.

INGER WAHLMAN (REPLIK):

Då tycker jag och utskottet att man först gör den här planen klar och sedan får kyrkostyrelsen titta på den frågan om det behöver göras en organisationsförändring. Det kommer också visa sig om Arbetsmiljöverket är inkopplat och ser på det.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 153.